

Monumentnummer*: 516342

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 05 maart 2001
Kadaster deel/nr 82759/198

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Mantgum	Leeuwarden	Fryslân

Locatienaam	Locatieomschrijving
Mantgum	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Jorwerd	G			1658

Omschrijving**

Inleiding

WOONHUIS gebouwd in 1910, ontworpen door architect D. Meintema (Mantgum, 1877 - Leeuwarden, 1935), in een baksteenarchitectuur die beïnvloed is door de Amsterdamse School. Volgens overlevering heeft Meintema dit woonhuis voor zijn moeder ontworpen. Doeke Meintema was architect te Leeuwarden; hij werkte tussen 1900 en 1917 onder meer op het architectenkantoor van Ed. Cuypers te Amsterdam. Het is een van Meintema's eerste woonhuizen in Friesland; varianten van hetzelfde ontwerp zijn toegepast in de (van rijkswege beschermde) woning aan de Legedyk 68 te Wirdum (1913) en de (niet van rijkswege beschermde) woning Hegedyk 30 te Weidum en het voorhuis van de boerderij Ottemastate op Hatzum 8 bij Dronrijp. Het huis ligt enigszins verhoogd aan de rand van een kleine dorpsweide, ter plaatse van de afgegraven terpfank (Frijbuorren). Op hetzelfde perceel ligt een garage van recente datum; deze valt buiten de bescherming van rijkswege.

Omschrijving

Het woonhuis is noord-zuid georiënteerd en heeft globaal een T-vormige plattegrond; het noordwestelijke kwadrant, onder doorgetrokken dakschild, is bij het woonhuis getrokken. Het woonhuis bestaat uit één bouwlaag onder overstekende daken belegd met rood-bruin geglazuurde verbeterde Hollandse pannen: een schilddak met twee hoekschoorstenen met schoorsteenborden op het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

hoofdvolume, waarop haaks een zadeldak en op de driezijdige uitbouw aan de voorzijde een vijfzijdig dakschild met een windvaan; zinken mastgoten. In de korte dakschilden een kleine houten dakkapel met kruisraam en met zink bekleed; segmentvormig dak. De gevels zijn opgetrokken in gele baksteen in staand verband. De gevels zijn verticaal geled door een rollaag op het trasraam en een uitgemetselde streklaag ter hoogte van de borstwering onder de dakvoet. De voorgevel is symmetrisch ingedeeld: in het midden een driezijdig uitgemetselde erker die doorloopt in de zolderverdieping als dakkapel; aan weerszijden van de erker een venster. De ramen op de eerste bouwlaag hebben H-kozijnen onder een streklaag en persiënnes. De bovenlichten hebben een meerruits roedenverdeling. De ramen op de verdieping hebben kruisroeden. In de westelijke zuidgevel een H-venster met achtruits bovenlicht; een provisiekelderraam, een keukenraam met meerruits roedenverdeling en daarboven twee halfronde ijzeren vensters met diefijzers. In de oostelijke zijgevel twee H-vensters onder een streklaag met luiken; bovenlichten met achtruits roedenverdeling. Aan de westelijke gevel van de uitbouw aan de achterzijde ligt de hoofdingang, met oorspronkelijke deur, onder een portiek met troggewelf, steunend op een gemetselde kolom; geelbakstenen stoep met hardstenen rand en dorpel. Aan de noordzijde van de uitbouw een negenruits venster (hal), een enkelruits venster, een drielichtraam met zesruits roedenverdeling en een achterdeur naast de regenwaterput. In de geveltop een tweelichtraam met vierruits venster. De indeling van het INTERIEUR is deels nog origineel. Van de oorspronkelijke interieuronderdelen zijn alleen de eikenhouten binnendeuren nog aanwezig.

Waardering

Het woonhuis naar ontwerp van de architect D. Meintema gebouwd in 1910 onder baksteenarchitectuur beïnvloed door de Amsterdamse School, is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als bijzonder object binnen het oeuvre van de architect, namelijk als eerste van een reeks min of meer identieke woonhuizen in de provincie, in het bijzonder in zijn geboortedorp Mantgum;
- vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteit van het ontwerp;
- vanwege de betekenis van het object als bebouwing op de begrenzing van het beschermd dorpsgezicht van Mantgum;
- vanwege de hoogwaardige kwaliteit van de omringende bebouwing en de historisch-ruimtelijke relatie met de dorpsweide, de Frijbuorren;
- vanwege de hoge mate van architectonische gaafheid van het exterieur.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument